

NC-864

Seat No. _____

M. L. W. Examination

April/May – 2003

Social & Industrial Psychology

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- ૧ તમારી દષ્ટિએ સમાજિક મનોવિજ્ઞાનના અભ્યાસની મજૂર કલ્યાણ અધિકારીને ૨૦
જરૂર છે ? શા માટે ? સમજાવો.

અથવા

- ૧ સમાજિક આંતરક્રિયા એટલે શું ? સહકાર સ્પર્ધા અને સંઘર્ષનું સામાજિક ૨૦
આંતરક્રિયામાં મૂલ્ય સમજાવો.

- ૨ તમારી દષ્ટિએ સામાજિક પરિવર્તન એટલે શું ? સામાજિક પરિવર્તન માટે
જવાબદાર કારણોની છણાવટ કરો. ઔદ્યોગિકક્ષેત્રે તેની અસરો ચર્ચો.

અથવા

- ૨ સામાજિક મનોવલણ એટલે શું ? મનોવલણ માપનની વિવિધ પદ્ધતિઓ વર્ણવો. ૨૦

- ૩ (અ) કાર્યવિશ્વલેષણનું સ્વરૂપ સમજાવી તેના ઉપયોગો ટૂંકમાં જણાવો. ૧૦
(બ) કર્મચારીની પસંદગી માટે લેવાતી મુલાકાતને શી રીતે સુધારી શકાય ? ૧૦

અથવા

- ૩ કાર્યક્ષમ રીતે કામ કરવા માટે અનુકૂળ બનતી ભૌતિક અને મનોવૈજ્ઞાનિક ૨૦
પરિસ્થિતિઓ વર્ણવો.

- ૪ તાલીમના મનોવૈજ્ઞાનક સિદ્ધાંતો સમજાવો. યંત્રોનું સંચાલન કરનારા કર્મચારીઓને ૨૦
તાલીમ આપવાની કોઈ પણ ચાર પદ્ધતિઓ વર્ણવો અને મૂલવો.

અથવા

- ૪ ઉદ્યોગમાં અકસ્માતનાં વ્યક્તિગત અને પરિસ્થિતિગત કારણો જણાવો. અકસ્માતો ૨૦
ઘટાડવાના ઉપાયો સૂચવો.

- ૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ઉપર નોંધ લખો : ૨૦
- (ક) ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે નેતૃત્વનું મહત્વ
- (ખ) જૂથનો જુસ્સો
- (ગ) કર્મચારીની પસંદગી માટે બુદ્ધિ કસોટી અને વ્યક્તિત્વ કસોટીનો ઉપયોગ
- (ઘ) સાધનોની ગોઠવણી અને નકામી હિલચાલોનું દૂરીકરણ
- (ચ) કાર્ય સંતોષ.

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry **equal** marks.

- 1 Do you think that the knowledge of social psychology is essential for a Labour Welfare Officer ? Why ? Explain. 20

OR

- 1 What do you mean by social interaction ? Explain the significance of co-operation, competition and conflict as factors of social interaction. 20

- 2 What do you mean by social change ? Analyse the causes responsible for social change. Explain its effects on industrial environment. 20

OR

- 2 What do you mean by social attitudes ? Describe various methods of attitude measurement. 20

- 3 (a) Explain the nature of job analysis and mention in brief the uses of job analysis. 10

- (b) How can the employee selection interview be improved ? 10

OR

- 3 Describe the physical and psychological conditions which are favorable to effective performance. 20

- 4 Explain the psychological principles of training. Describe and evaluate any four methods of training employees who operate machines. **20**

OR

- 4 State the personal and situational causes of industrial accidents. Suggest ways of reducing accidents.
- 6 Write notes on any **two** of the following : **20**
- (1) Significance of leadership in industry
 - (2) Group morale
 - (3) Use of intelligence tests and personality tests for employee selection
 - (4) Layout of tools and elimination of useless movements
 - (5) Job satisfaction.
